

+n

Profielkeuze Havo

+niftarlake
COLLEGE

INLEIDING

Beste leerling,

Het maken van een keuze voor je profiel in de bovenbouw van de Havo (klas 4 en 5) is belangrijk. Je voert over dit onderwerp gesprekken met je ouders, je mentor, leraren en met je decaan. Uiteindelijk moet je alle voor- en tegenargumenten op een rij zetten en een keuze maken, waarbij je interesses, capaciteiten en plannen voor een vervolgstudie belangrijke factoren zijn.

Een belangrijk aspect bij die keuze is, dat je moet weten wat de verschillende vakken in de bovenbouw inhouden, waar de verschillen liggen met de onderbouw, waar de meeste aandacht op gevestigd wordt. Over de nieuwe vakken krijg je voorlichtingslessen. Vraag aan je docenten hoe hun vak eruitziet in de bovenbouw. Je krijgt van je docenten een advies.

In dit profielkeuzeboekje kun je lezen welke criteria een belangrijke rol spelen bij het geven van het advies. In dit profielkeuzeboekje staat ook uit welke vakken de verschillende profielen zijn opgebouwd en welke keuzemogelijkheden er zijn. Ook kun je de regels lezen die wij op school hanteren wat betreft de profielkeuze.

Daarnaast is het bij je keuze belangrijk dat je ook kijkt naar welk profiel of welke vakken er nodig zijn voor de vervolgopleidingen – deze mogen namelijk eisen stellen aan met welk profiel(en) en/of vak(ken) je wel toelaatbaar bent en met welke niet.

Met de term loopbaanoriëntatie en -begeleiding (LOB) doelen we op het proces vanaf Havo 3: je kiest een profiel. In Havo 4 denk je verder na over een vervolgopleiding. In havo 5 beslis je wat je gaat doen na je eindexamen. Je mentor, ouders, decaan en docenten helpen je daarbij zo goed mogelijk.

Dit profielkeuzeboekje is voor jou een hulp bij het praten en denken over de keuzes die je gaat maken. Praat erover met elkaar, met je ouders, je mentor, je docenten en je decaan. Kiezen is een proces en hoeft je niet alleen te doen.

Pauline Edzes, decaan

INHOUD

Planning profielkeuze	5
De bovenbouw havo	6
Loopbaan Oriëntatie en Begeleiding (LOB):	8
- een profiel kiezen	
- gemeenschappelijk deel	
- profieldeel en verplicht vrije deel	
Profielkeuze, eisen en adviezen	12
Na het Havodiploma nog Atheneum gaan doen	13
De keuze op de lange termijn	13

PLANNING PROFIELKEUZE IN HAVO 3

September/ Januari	:	Opdrachten profielkeuze
Januari/ Februari	:	Vakkenvoorlichting door docenten
Half Januari	:	Ouderavond over de profielkeuze
Na P2	:	2e rapport + (vak)advies
Half Februari	:	Voorlopige profielkeuze
Half Maart	:	Definitieve profielkeuze
Juli	:	Rapportvergaderingen Havo 3

DE BOVENBOUW HAVO

Algemeen

Het onderwijs in de bovenbouw is in een aantal opzichten anders dan in de de onderbouw. De verschillen hebben betrekking op:

1. de eisen, die via het examen aan een vak gesteld worden
2. de manier van werken bij het vak
3. het aanbod van nieuwe vakken

Eisen

Wat de eisen voor de vakken betreft is het goed om te weten,

- * dat niet alle vakken met een centraal examen afgerond worden,
- * dat je niet alleen schriftelijke toetsen krijgt, maar dat je ook voor verschillende vakken praktische opdrachten moet maken,
- * dat je in een klein groepje een profielwerkstuk moet maken. Een profielwerkstuk heeft betrekking op 1 vak uit het gekozen profiel.
- * dat je bij alle vakken meer zelfstandig moet werken.
- * dat goed kunnen plannen en je aan die planning houden van groot belang is.

Manier van werken bij vakken

De manier van werken bij de vakken is anders; aan het begin van elk schooljaar krijg je een overzicht van alle toetsen/opdrachten, die horen bij het examendossier en die in dat schooljaar afgerond moeten worden (= Programma van Toetsing en Afsluiting, PTA).

Nieuwe vakken

Je krijgt nieuwe vakken:

- Culturele en Kunstzinnige Vorming (ckv) in Havo 4
- Maatschappijleer (ma) in Havo 4

Je kunt kiezen uit nieuwe vakken in het verplichte vrije deel van je profiel:

- Informatica (in)
- Bedrijfseconomie, Ondernemerschap en Financiële zelfredzaamheid (beco)
- Bewegen, Sport en Maatschappij (BSM)
- Havo-P

Je krijgt voorlichting in de klas over de vakken informatica, bedrijfseconomie, bewegen, sport en maatschappij, Havo-P en de kunstvakken. Je ouders krijgen voorlichting over deze vakken tijdens de ouderavond in januari.

LOOPBAANORIËNTATIE EN -BEGELEIDING (LOB)

Het profiel dat je in de bovenbouw volgt, is opgebouwd uit drie delen:

- A) Gemeenschappelijk deel
- B) Profieldeel
- C) Verplicht vrije deel

A) Gemeenschappelijk deel

In het gemeenschappelijke deel zitten de vakken die alle leerlingen volgen:

Nederlands
Engels
Levensbeschouwelijke vorming (H4)
Maatschappijleer (H4)
Lichamelijke opvoeding
Culturele en kunstzinnige vorming (H4)

In het gemeenschappelijke deel zitten ook nog:

Profielwerkstuk
Loopbaanoriëntatie
Werkweek

B+C) Profieldeel en verplichte vrije deel

Je hebt de keuze uit vier profielen:

- Cultuur & Maatschappij
- Economie & Maatschappij
- Natuur & Gezondheid
- Natuur & Techniek

Ieder profiel is opgebouwd uit verplichte profielvakken en profielkeuzevakken. Je kiest dus:

- Een profiel (met daarin de verplichte profielvakken)
- In dat profiel één of meer profielkeuzevakken
- Een vak in het verplichte vrije deel

De vier profielen die je hier ziet, zijn de profielen zoals de leerlingen die dit jaar kunnen kiezen. Voor alle profielen geldt echter dat bij te weinig belangstelling voor een vak (of een combinatie van vakken), de schoolleiding kan besluiten dit vak (of deze combinatie van vakken) niet aan te bieden.

NB doe je Technasium, dan kun je de taal die je nu niet hebt (Du/Fa) niet alsnog kiezen in je profiel!

Cultuur & Maatschappij (CM)	
Verplichte profielvakken	Geschiedenis Frans of Duits
Profielkeuzevak Cultuur kies 1 vak uit:	Kunst Beeldend, Kunst Muziek, Frans, Duits
Profielkeuzevak Maatschappij kies 1 vak uit:	Aardrijkskunde, economie, Havo-P
Verplicht vrije deel, kies 1 vak uit:	Aardrijkskunde, beco, biologie, economie, Havo-P, wiA

Economie & Maatschappij (EM)	
Verplichte profielvakken	Wiskunde A of B Geschiedenis Economie
Verplicht vrij deel, 1 vak kiezen uit:	

Profielkeuzevakken kies 1 vak uit:	Aardrijkskunde	beco, bi, bsm, du, fa, havo-P, kubv, kumu, in, na
	Bedrijfseconomie	ak, bi, bsm, du, fa, havo-P, kubv, kumu, in, na
	Duits	ak, beco, bi, bsm, fa, havo-P, kubv, kumu, in, na
	Frans	ak, beco, bi, bsm, du, havo-P, kubv, kumu, in, na
	Havo-P	ak, beco, bi, du, fa, kubv, kumu, in, na

Natuur & Gezondheid (NG)		
Verplichte profielvakken	Wiskunde A of B Biologie Scheikunde	
Verplicht vrij deel, 1 vak kiezen uit:		
Profielkeuzevakken kies 1 vak uit:	Aardrijkskunde	beco, bsm, du, ec, fa, in, kubv, kumu, na, oo
	Natuurkunde	ak, beco, bsm, du, ec, fa, in, kubv, kumu, oo
	Onderzoek & Ontwerpen	ak, beco, du, ec, fa, in, kubv, na,

Natuur & Techniek (NT)	
Verplichte profielvakken	Wiskunde B Natuurkunde Scheikunde
Verplicht vrij deel, 1 vak kiezen uit:	

Profielkeuzevakken kies 1 vak uit:	Biologie	ak, beco, bsm, du, ec, fa, in, kubv, kumu, oo
	Informatica	ak, beco, bi, du, ec, fa, oo
	Onderzoek & Ontwerpen	ak, beco, bi, du, ec, fa, in, kubv

PROFIELKEUZE, EISEN EN ADVIEZEN

De keuze van een profiel zal vaak afhangen van de vakken die je leuk vindt en de rapportcijfers die je haalt. De vakken met de hoogste rapportcijfers en de beste adviezen (het 2e rapport vermeldt die) zullen waarschijnlijk je profielkeuze grotendeels bepalen. De docenten geven voorlichting over hun vak zodat je weet wat het programma is in de bovenbouw. Ook over nieuwe vakken krijg je voorlichting. Er komt echter meer kijken bij deze keuze! Aan de definitieve keuze voor profiel- en keuzevakken zijn eisen verbonden. We vinden dat je tenminste voor de verplichte profielvakken een positief vakadvies zou moeten hebben.

Na het 2e rapport kun je zien welke adviezen jouw docenten je geven als je hun vak wilt kiezen in je profiel. In deze periode maak je een voorlopige profielkeuze die je bespreekt met je mentor en eventueel de decaan.

Als je deze gesprekken hebt gevoerd, dan maak je vóór half maart een definitieve keuze voor een profiel. Op dat moment heb je 'de keuze op de korte termijn' gemaakt. Je keuze staat dan vast en kan na die datum in principe niet meer gewijzigd worden. Mocht je toch nog iets willen veranderen, dan hoor je pas na de overgangsvergaderingen aan het eind van het schooljaar, of het lukt de wijziging door te voeren. Een uitzondering hierop vormt het vak wiskunde (a of b).

O&O KIEZEN ALS JE DIT IN DE ONDERBOUW NIET HEBT GEHAD

Het instromen in de technasiumstroom in de bovenbouw is niet vanzelfsprekend. De leerling begint aan een vak waarvan hij/zij de eerste drie jaren lessen heeft gemist. Deze regeling biedt zeer gemotiveerde leerlingen (die zeker weten dat zij op hun plek zouden zijn op het technasium) de kans om O&O te volgen.

Speciaal voor hen is er een instroomprogramma georganiseerd.

Om aan dit programma deel te mogen nemen zijn de volgende zaken nodig:

- een motivatiebrief van de leerling met daarin uiteengezet waarom hij/zij wil deelnemen. Uit deze brief moet ook blijken dat de leerling een goed inhoudelijk beeld heeft van wat het technasium inhoudt.
- een motivatiegesprek met een bovenbouwdocent van O&O (of een andere geschikte docent, aangewezen door de sectie O&O); hieruit moet duidelijk blijken dat de leerling een bewuste keuze maakt voor het vak O&O en wat hij/zij komt brengen en halen op het technasium.

Als de bovenstaande onderdelen aanwezig zijn of hebben plaatsgevonden, zal de sectie O&O bepalen of de leerling mag deelnemen aan het instroomprogramma.

WIJZIGING IN VAK OF PROFIEL IN HAVO 4

Het wisselen van vakken of van profiel in de loop van het schooljaar is in principe niet mogelijk. Een eventuele wijziging wordt alleen in behandeling genomen indien er sprake is van een bijzondere/uitzonderlijke situatie. De aanvraag voor een dergelijke wijziging loopt altijd via de decaan, die bespreekt dit met de betrokkenen en kijkt of het in te passen valt.

NA HET HAVO DIPLOMA NOG ATHENEUM GAAN DOEN

Sinds een aantal jaar, heeft een leerling met een havo-diploma rechtstreeks toegang tot het atheneum. Dit noemen we de drempelloze doorstroom. Er mogen geen cijfereisen meer worden gesteld of iets van die strekking. De profielen zijn op het atheneum in de basis gelijk aan die van de havo, maar er zijn een paar dingen waar je op moet letten.

Op het Atheneum:

- is een 2e MVT (moderne vreemde taal: Duits of Frans) verplicht – deze taal zit in het gemeenschappelijk deel;
- is wiskunde verplicht;
- kun je geen BSM kiezen;
- kun je geen Havo-P kiezen.

Mocht je een eventuele doorstroom overwegen of open willen houden, dan kan het handig zijn hier bij je profielkeuze nu al rekening mee te houden.

DE KEUZE OP DE LANGE TERMIJN

In Havo 4 en 5 krijg je uitgebreide voorlichting over vervolgopleidingen en beroepen: er komen voorlichters naar school, je bezoekt 'open dagen', je gaat proefstuderen, je loopt een dag mee met een student(e) en er zijn nog meer van dit soort activiteiten. Je bent bovendien wat ouder en misschien heb je daardoor beter zicht gekregen op je persoonlijke eigenschappen en vaardigheden. Je kunt, met andere woorden, dan beter inschatten welke studierichtingen en welke beroepen bij jou passen. Je kiest een studierichting en je hebt een beeld van het beroep dat je wilt uitoefenen, maar in de loop van de studie aan een Hogeschool kan het gebeuren dat je ontdekt dat je met deze studie ook nog andere beroepen kunt kiezen. Ook als je aan een studie bent begonnen, blijven er nog keuzes open als het gaat om de vraag welke beroepen je hiermee kunt uitoefenen. Met 'De keuze op de lange termijn' maak je hier op school een begin en deze keuze zul je in de komende jaren op allerlei momenten telkens iets bijstellen en verfijnen.

Stappenplan Profielkeuze

STAP 1. WIE BEN IK EN WAAR BEN IK GOED IN?

In de 3e klas Havo en Atheneum ga je een profiel kiezen. Er zijn 4 profielen:

- Cultuur en Maatschappij (C&M)
- Economie en Maatschappij (E&M)
- Natuur en Gezondheid (N&G)
- Natuur en Techniek (N&T)

De keuze van je profiel bepaalt tot welke vervolgopleidingen jij straks toegang hebt. Iets om dus goed over na te denken.

Voorbereiding keuze - Wie ben ik en wat zijn mijn talenten en interesses?

Tijdens eerdere mentorlessen heb je vast al eens nagedacht over waar je goed in bent en wat je belangrijk vindt. Bij projecten en vaklessen heb je misschien al eens gereflecteerd op je brede vaardigheden als **samenwerken, creatief denken en presenteren**. Zo heb je al een beeld gekregen van jezelf. Dit zijn goede ingrediënten voor je profielkeuze.

OPDRACHT:

Maak een verslag waarin je antwoord geeft op de volgende vragen:

- Wat vind ik leuk, wat zijn mijn interesses? (Wat doe ik in mijn vrije tijd? Waar word ik blij van?)
- Wat zijn mijn talenten? (Wat heb ik gedaan waar ik trots op ben?)
- Wat voor kwaliteiten heb ik/ wat voor type ben ik? (Behulpzaam, praktisch, stressbestendig...)
- Wat voor vakken vind ik interessant op school?

Lever je verslag in bij **je mentor**.

STAP 2. WAAR WIL IK NAARTOE?

Dit jaar moet je als gezegd een profiel gaan kiezen. Er zijn 4 profielen:

- Cultuur en Maatschappij (C&M)
- Economie en Maatschappij (E&M)
- Natuur en Gezondheid (N&G)
- Natuur en Techniek (N&T)

De keuze van je profiel bepaalt tot welke vervolgopleidingen jij straks toegang hebt. Het is dus belangrijk om hiermee aan de slag te gaan.

We gaan nu uitzoeken welke studies bij je interesses passen en welke profielen daar toegang toe geven.

OPDRACHT:

1. Scan de QR-code hieronder en lees de informatie over de verschillende profielen.

Scan de QR-code hieronder en Bekijk hoe de profielen in elkaar zitten.

TIP: in de andere kant van het boekje kun je lezen hoe de profielen bij ons op het Niftarlake eruitzien.

2. Welk profiel past bij jouw interesses?

TIP: Mocht je er niet uitkomen of het niet goed weten, dan kun je eventueel ook een profielkeuzetest doen via:

3. Ga naar de tool > van profiel naar studie:

en **kies je niveau, studietoestand, opleidingsvorm (=voltijd) en studierichting**. Je kunt nu alle studies zien en met welk profiel en vakken je daar toegang toe hebt. Of je kiest bij studierichting helemaal onderaan alle studierichtingen en dan zie je het totaaloverzicht.

4. Kies 2-5 studies die je interesse hebben en geef aan welk profiel je daarvoor nodig hebt. Schrijf dit in een document.

5. Kies nu van dit lijstje minimaal 1 opleiding die je aanspreekt.

Zoek onderstaande punten uit over deze opleiding (via de website van een school/instelling die deze opleiding aanbiedt):

- Hoe heet de opleiding?
- Waar wordt deze opleiding aangeboden (op welke instelling)?
- Waar gaat de opleiding over?
- Wat zijn vakken die je binnen deze opleiding zoal hebt?
- Wat kun je worden met deze opleiding?
- Welke toelatingseisen gelden voor deze opleiding?
- Welke kwaliteiten heb je nodig voor deze opleiding?
- Beschik jij over die kwaliteiten (of kun je ze ontwikkelen)?
- Zie je deze opleiding zitten? Leg uit waarom/ wel niet.

6. Werk de antwoorden op bovenstaande vragen uit en lever deze in bij je mentor.

STAP 3. WAAR STA IK NU?

Je moet zo een profielkeuze maken.

Weet je al waar je staat in de keuze van je profiel en vakken?

- Cultuur en Maatschappij (C&M)
- Economie en Maatschappij (E&M)
- Natuur en Gezondheid (N&G)
- Natuur en Techniek (N&T)

OPDRACHT:

1. Lever je voorlopige profielkeuze en vakkenpakket in bij je mentor.

TIP: in de andere kant van het boekje kun je nogmaals nalezen hoe de profielen er ook alweer uitzien op het Niftarlake.

2. Bespreek deze keuze met je mentor en ouders en maak hiervan een notitie.

3. Wat heb jij nu nog nodig of wat wil jij nog weten om straks je keuze definitief te maken. Lever dat ook in.

STAP 4. PITCH PROFIELKEUZE.

Je hebt een profielkeuze gemaakt. Je maakt nu een presentatie (filmpje, poster of powerpoint) van jouw keuze: een pitch.

In deze eindpitch geef je antwoord op ALLE vragen:

- Wie ben ik (wat is typisch voor jou)?
- Waar ben ik goed in (vakken en kwaliteiten)?
- Waar wil ik naar toe (profiel en vakken)?
- Hoe ben ik tot deze keuze gekomen?
- Hoe past dit bij mijn toekomstbeeld?

OPDRACHT:

Maak een eindpitch van je profielkeuze. Je houdt deze pitch voor je ouders/mentor.

